

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΙ ΘΑ ΕΡΕΥΝΗΣΩΜΕ;

α. Έρευνάτε τās Γραφάς

1. 'Ο Ίησοϋς Χριστός έζησε στην γη πριν από περίπου 2.000 χρόνια. Αυτό σημαίνει πώς την αλήθεια γύρω από τό πρόσωπό Του μπορούμε νά την βροϋμε **μόνο μέ τήν ιστορικο-δικαστική μέθοδο**: έρευνώντας (σοβαρά αλλά και ειλικρινά) τίς πληροφορίες πού μās δίνουν γιά τό πρόσωπό Του **έγκυροι μάρτυρες**.

• **Έγκυροι μάρτυρες είναι εκείνοι πού διηγούνται γεγονότα**. Οί πίο έγκυροι μάρτυρες είναι οί αυτόπτες και αυτόκοοι: εκείνοι πού έχουν «ιδίαν έμπειρίαν», γι' αυτό πού μαρτυροϋν. Έκείνοι πού άκουσαν από άλλους είναι λιγώτερο έγκυροι.

• **Οί μάρτυρες δέν είναι καθόλου έγκυροι, σέ ό,τι εκφράζουν τήν γνώμη τους**. Γνώμη μπορεί νά έχη ό καθένας! Ίδίως, δέν έχουν καμμιά άξία οί γνώμες πού είναι αντίθετες σ' εκείνα πού οί αυτόπτες και αυτόκοοι μάρτυρες μās τά παραδίδουν σάν γεγονότα· σάν αντικειμενική αλήθεια.

2. Γιά τόν Χριστό έχομε μαρτυρίες:

• **Άπό πηγές ειδωλολατρικές** (Πλίνιος, Τάκιτος, Σουετώνιος)· είναι ελάχιστα· και μαρτυροϋν μόνο ότι ό Ίησοϋς είναι ιστορικό πρόσωπο. Τίποτε περισσότερο.

• **Άπό πηγές έβραϊκές**· είναι τά Ταλμούδ και τό Τολεδώθ Γιεσούα, βιβλία μεταγενέστερα κατά τρεις έως 12 αιώνες, βιβλία γραμμένα μέ πάθος κατά του Χριστοϋ. Μαρτυροϋν ότι ό Ίησοϋς ύπήρξε· ότι έκαμε πολλά και μεγάλα θαύματα· ότι έσταυρώθη· ότι αναστήθηκε· και προσπαθοϋν σέ όλα αυτά νά δώσουν μιά δική τους εξήγηση.

• **Άπό πηγές χριστιανικές** και ιδιαίτερα από τά άγια Εϋαγγέλια! Τά άγια Εϋαγγέλια, **βιβλία γραμμένα από αυτόπτες και αυτόκοους**, δίδουν γιά τόν Ίησοϋ πλουσιώτατες πληροφορίες, πού άν είναι σωστές, όφείλομε νά κάμωμε στην ζωή μας μιά μεγάλη κοπερνίκαιο στροφή, και νά Τόν άκολουθήσωμε πιστά!

3. 'Ο ίδιος ό Κύριός μας Ίησοϋς Χριστός λέγει γιά τίς Γραφές: «**Έρευνάτε τās Γραφάς, ότι υμείς δοκιείτε εν αυταίς ζωήν αιώνιον έχειν· και εκείναί εισιν αι μαρτυροϋσαι περί Έμοϋ** (Ίω. 5,39). Μέ άλλα λόγια: Σείς έρευνάτε τίς άγιες Γραφές, επειδή έχετε τήν έντύπωση, ότι θά βρῆτε σ' αυτές τήν αιώνια ζωή. Μά αυτό είναι λάθος σας. Τήν αιώνια ζωή δέν θά τήν βρῆτε στις Γραφές· άπλως και μόνο επειδή θά μελετάτε τίς Γραφές. **Ή αιώνια ζωή είμαι Έγώ. Άν στις Γραφές δέν βρῆτε Έμένα, δέν θά βρῆτε τήν αιώνια ζωή**. Όμως άκριβώς σ' αυτό έγκειται ή σπουδαιότητα των άγιων Γραφών: στό ότι μιλάνε γιά Μένα· και δίνουν μαρτυρία γιά Μένα. Νά τίς έρευνάτε λοιπόν τίς Γραφές! Γιά νά

βρῆτε Ἐμένα! Γιατί μόνο τότε θά βρῆτε τήν αἰώνια ζωή.

4. Μά ἀκριβῶς γιά τόν λόγο αὐτό, ἐπειδή δίνουν μαρτυρία γιά τόν Χριστό, **ἡ ἀξιοπιστία τῶν ἁγίων Εὐαγγελίων ἐτέθη ὑπό ἀμφισβήτηση** κατά τούς τελευταίους αἰῶνες ἀπό διάφορους **ἄθεους** λογίους. Ἔλεγαν: Αὐτά πού λένε τά Εὐαγγέλια δέν γίνονται! Εἶναι μῦθοι! Εἶναι ψέματα! Εἶναι ἐξιδανικεύσεις! Πού τίς ἔκαμαν ἀργότερα! Τότε πού δέν ὑπῆρχαν πιά αὐτόπτες καί αὐτήκοοι! Γιατί οἱ αὐτόπτες καί οἱ αὐτήκοοι δέν τήν «σπκώνουν» τήν παραποίηση τῆς ἀλήθειας!

Οἱ ιδέες αὐτές, ἀπό πολλούς καί σέ πολλές μορφές, γιά κάποιο χρονικό διάστημα εἶχαν θεωρηθῆ σπουδαῖες! Μά ἡ ἔρευνα σοβαρῶν ἐπιστημόνων κυριολεκτικά ἐκονιορτοποίησε ὅλα τά ἐπιχειρήματα τῆς ἀμφισβήτησης!

5. Ἴδου τί γράφει ὁ μέγας ἐρευνητής τῆς Παγκόσμιας Ἱστορίας τοῦ Πολιτισμοῦ **Will Durant** (Οὐίλ Ντουράντ):

Μιά ἀπό τίς πιά ἐκτεταμένες δραστηριότητες τοῦ σύγχρονου πνεύματος ὑπῆρξε ἡ «**Ἀνώτερη Κριτική**» τῆς Βίβλου, πού ἦταν μιά προϊούσα ἐπίθεση κατά τῆς ἀυθεντικότητας καί τῆς ἀληθείας τῆς. **Μά ἀντικρούσθηκε ἀπό τήν ἡρωϊκή ἐκείνη προσπάθεια, πού ἀπέδειξε ὅτι οἱ βάσεις τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἶναι ἱστορικά ἀξιόπιστες. Τά ἀποτελέσματα εἶναι πολύ σπουδαῖα. Καί εἶναι δυνατόν νά ἀποδειχθοῦν τόσο ἐπαναστατικά, ὅσο ὑπῆρξε καί ὁ ἴδιος ὁ Χριστιανισμός!**

1. Durant, Will (ἱστορικός-ἐρευνητής), Παγκόσμιος Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, τόμ. Γ', Ἀθῆναι 1958, σελ. 648.

Τά ἐπιχειρήματα τῆς «ἀνώτερης κριτικῆς» σήμερα εἶναι πιά ξεπερασμένα. Μιά γιά πάντα.

6. Μά αὐτό δέν σημαίνει πῶς ξεχάστηκαν. Ἐξακολουθοῦν νά κυκλοφοροῦν **σέ βιβλία μέ φτηνό (χωρίς ἐπιστημονική ἀξία) περιεχόμενο (π.χ. Γ. Κορδάτος, Ἄμπελαίν, Μάρας κ.ἄ.)**, καθῶς καί ἀπό στόμα σέ στόμα ἀπό «προοδευτικούς», πού ζοῦν ἕνα αἰῶνα πίσω!

– Νά μελετᾶς τά Εὐαγγέλια, εἶπα κάποτε σέ ἕνα «προοδευτικό». Θά ἰδῆς, τί εἶναι πράγματι ὁ Χριστός. Καί θά Τόν ἀγαπήσης.

– Τό Εὐαγγέλιο; Ἕνα βιβλίο διάτρητο!

– Ὁ ἄνθρωπος δέν ἀρκεῖ νά ἔχη γνώσεις. Πρέπει νά ἔχη καί γνώση. Δηλαδή πρέπει νά ξέρη, ἄν κάτι πού ἔμαθε εἶναι σωστό ἢ ὄχι. Διαφορετικά...

– Διαφορετικά;...

– ... εἶναι ἡμιμαθῆς. Καί ἔχοντας ἡμιμάθεια, εἶναι χειρότερος ἀπό τόν ἐντελῶς ἀμαθῆ! Λοιπόν, αὐτά πού ἄκουσες ἢ διάβασες, τά ἔλεγξες;

– Φυσικά...

– Μέ ποιά κριτήρια;

– Κριτήρια; Τί κριτήρια;...

– Μά εἶναι αὐστηρά καθορισμένα! Καί γενικά παραδεκτά!

Δέν ἤξερε τίποτε, καί ἐνόμιζε, πῶς ἡ ἀξιοπιστία τῶν βιβλίων εἶναι κάτι τό ἀνάλογο μέ τήν πολιτική, πού ὁ καθένας δέχεται ἀνεξέλεγκτα τά συνηθήματα πού τοῦ ἀρέσουν!

7. Τά κριτήρια, μέ τά ὁποῖα ἐξετάζομε ἄν ἕνα βιβλίο εἶναι ἐγκυρο καί ἀξιόπιστο, εἶναι:

α. ὁ βιβλιογραφικός ἔλεγχος:

β. οι εξωτερικές μαρτυρίες·

γ. οι εσωτερικές μαρτυρίες·

Ἐξ τῶν παρακολουθήσωμε μέ ὑπομονή, γιά νά ἔχωμε σιγουριά στίς ἀπόψεις μας.

β. Ὁ βιβλιογραφικός ἔλεγχος

1. Τί σημαίνει ἡ φράση «**βιβλιογραφικός ἔλεγχος**»; Ἰδού. Ἐάν υποθέσωμε ὅτι σέ μία βιβλιοθήκη εὐρίσκομε ἓνα παλαιό χειρόγραφο, πού δέν ἔχει ἀκόμη ἐκδοθῆ καί δέν τό ξέρει κανείς! Εἶναι γεμάτο μέ πληροφορίες, διηγήσεις καί ιδέες. Πῶς θά τίς ἀντιμετωπίσωμε; **Θά τίς δεχθοῦμε στά τυφλά; Ἡ θά τίς καταφρονήσωμε στά τυφλά;** Πρέπει νά ἐλέγξωμε! Ἐχομε χρέος νά ἐξετάσωμε:

- Πού βρέθηκε αὐτό τό βιβλίον;
- Πῶς ἔφθασε στά χέρια μας;
- Ἀπό ποιόν προέρχεται;
- Εἶναι ἀuthεντικό; Εἶναι ἐκεῖνο πού ἔγραψε ὁ συγγραφέας του; ἢ εἶναι ἀντίγραφο;
- Σάν ἀντίγραφο εἶναι παραποιημένο; Ποιᾶς ἐποχῆς εἶναι;

Ἡ ἐξέταση τῶν θεμάτων αὐτῶν λέγεται βιβλιογραφικός ἔλεγχος.

2. **Πῶς γίνεται ὁ βιβλιογραφικός ἔλεγχος.** Ὅταν διαπιστώσωμε, πῶς κάποιο κείμενο εἶναι τό ἀuthεντικό πρωτότυπο, τό κείμενο θεωρεῖται αὐτόματα γνήσιο καί βιβλιογραφικά ἀξιόπιστο. Τέτοια κείμενα εἶναι **οἱ πάπυροι** (= ἐπιστολές ἰδιωτῶν τῆς περιόδου 100 π.Χ.-500 μ.Χ. πού βρέθηκαν θαμμένες στό κῶμα τῆς Αἰγύπτου καί ὀνομάζονται πάπυροι, ἐπειδή εἶναι γραμμένες σέ «πάπυρο»).

Ὅμως **τά μεγάλα βιβλία** σώθηκαν σέ χειρόγραφα μεταγενεστερῆς ἐποχῆς, πού μετά τό 1500 μ.Χ. ἐκτυπώθηκαν σέ βιβλία.

Σέ τί στηριζόμαστε γιά νά εἰποῦμε, **ἂν τό βιβλίον** εἶναι ἀξιόπιστο; Ἐξετάζομε:

α. πόσοι χειρόγραφοι κώδικες ἔχουν σωθῆ (γιατί ὅσο πῶ πολλοί καί ἀπό διαφορετικά μέρη εἶναι οἱ κώδικες, τόσο πῶ δύσκολο εἶναι νά ἔχουν ἀλλοιωθῆ).

β. πόσο ἀρχαῖοι εἶναι οἱ σωζόμενοι κώδικες (γιατί ὅσο πῶ κοντά στήν ἐποχή συγγραφῆς τοῦ βιβλίου ἐγράφηκαν, τόσο πῶ ἀπίθανο εἶναι νά ἀλλοιώθηκαν στίς ἀντιγραφές).

Α. Ὁ ἀριθμός τῶν κωδίκων.

α. Σέ-τί ἀριθμό κωδίκων σώζονται τά βιβλία τῆς ἁγίας Γραφῆς;

2.500 κώδικες περιέχουν ὀλόκληρη τήν ἁγία Γραφή. (Παλαιά καί Καινή).

25.000 κώδικες περιέχουν μεγάλα κομμάτια ἀπό τήν ἁγία Γραφή. (Συνήθως μόνο τήν Καινή Διαθήκη).

Ἀπό πού προέρχονται οἱ κώδικες αὐτοί;

Ἀπό ὀλόκληρο τόν Χριστιανικό κόσμον!

β. Τί ἰσχύει γιά τούς ἄλλους ἀρχαίους συγγραφείς; Τοῦ Αἰσχύλου ἔχομε μόνο 50 χειρόγραφα.

Τοῦ Σοφοκλῆ 100.

Τοῦ Θεουκιδίδη μόνο ὀκτώ (8).

Τοῦ Πλινίου 200.

Τοῦ Ὀρατίου 500.

γ. Ἐάν ἀπό πλευρᾶς ἀριθμοῦ κωδίκων ἡ Γραφή ὑπερτερεῖ σέ ἀσύγκριτο βαθμό ἀπό ὅλα τά σωζόμενα ἀρχαῖα βιβλία.